

i v cestě správní, ačkoliv podle jasného předpisu zákona (§ 20 (1) náhr. zák.) není, ač známo, že nejvyšší správní soud si tu příslušnost také osobuje, sluší stěžovatele odkázat na § 17 zák. o spr. soudě, podle něhož stížnost k správnímu soudu nemá účinku vykonatelnost stavícího a mohl by jí takový účinek přiznati jen sám Státní pozemkový úřad.

Čís. 9092.

Dovolená notáře.

O dovolené do šesti neděl v roce rozhoduje notářská komora, stížnost jde na vrchní soud, dalšího opravného prostředku není.

O dovolené do tří měsíců v roce rozhoduje vrchní soud, stížnost jde na nejvyšší soud.

O dovolené přes tři měsíce v roce rozhoduje ministerstvo spravedlnosti, stížnost jde na nejvyšší správní soud.

(Rozh. ze dne 24. července 1929, R I 591/29.)

Vrchní soud povolil notáři na místo žádané dovolené 50 dnů dovolenou jen třicetidenní. Stížnost notářovu, adresovanou na Nejvyšší soud v Brně, předložil vrchní soud k rozhodnutí ministerstvu spravedlnosti, jehož příslušnost prý plyne z ustanovení § 137 not. ř. (proti § 141 not. ř.). Ministerstvo spravedlnosti zaslalo stížnost Nejvyššímu soudu, na který byla výslovně řízena, se žádostí o postoupení stížnosti ministerstvu spravedlnosti, prohlásí-li se Nejvyšší soud nepříslušným.

Nejvyšší soud změnil rozhodnutí vrchního soudu v ten rozum, že udělil notáři k první jeho čtyřicetidenní dovolené povolené mu pro rok 1929 notářskou komorou, další dovolenou padesátidenní, a to tak, že tuto padesátidenní dovolenou rozdělil na měsíc srpen až prosinec 1929 k použití vždy od 1. do 10. každého měsíce včetně.

D ů v o d y:

V přípisu ministerstva spravedlnosti se uvádí, že se ministerstvo pokládá za příslušna k rozhodování o stížnosti, ježto v § 137 not. řádu bylo mu vyhrazeno rozhodovati v otázce dovolených v nejvyšší stolici, že však vzhledem k tomu, že otázka příslušnosti nezdá se býti zcela nepochybnou, zasílá stížnost nejvyššímu soudu, na nějž jest výslovně řízena, a žádá se, by v případě, že se nejvyšší soud prohlásí nepříslušným, stížnost byla postoupena ministerstvu. Sluší tudíž nejprve rozřešiti otázku příslušnosti, k níž předem ještě jest doložiti, že vrchní soud ve zprávě, kterou stížnost ministerstvu předložil, míní, že příslušnost ministerstva plyne z § 137 not. řádu, jež prý postavití jest proti § 141 téhož řádu. Nejvyšší soud má se za příslušna, neboť: I. § 137 not. ř. stanoví sice, že dovolenou může notáři povoliti v době jednoho roku notářská komora až do šesti neděl, vrchní soud až do tří měsíců a ministerstvo spravedlnosti na dobu delší tří měsíců, avšak II. § 141 not. ř. stanoví,

že do usnesení a opatření komory, pokud not. řád. sám jinak nepředpisuje, může podána býti s t í ž n o s t do čtrnácti dnů na vrchní soud a, nerozhodne-li tento souhlasně s komorou, do jeho rozhodnutí k nejvyššímu soudu. Podle toho tedy § 137 stanoví jen příslušnost míst pro ž á d o s t za dovolenou, § 141 však příslušnost pro s t í ž n o s t i všeho druhu, tedy i pro stížnosti proti vyřízení žádosti za dovolené, tudíž i pro obor § 137, při čemž ovšem stanoví nutně i pořad stolic, kdežto v § 137 se o p o ř a d s t o l i c nejedná, nýbrž stanoví se jen různé úřady pro vyřízení žádosti za dovolenou podle toho, jak dlouhá dovolená se žádá, otázka stížnosti však, zda, ke komu a v jaké lhůtě přísluší, ponechává se netknutou a nevyřízenou, takže, kdyby nebylo § 141, by stížnost do vyřízení žádosti o dovolenou vůbec nepřislušela, ježto § 137 ji nedává, a ovšem by se ani nevědělo, na koho se má vznést a v jaké lhůtě, ježto ani o tom § 137 nutně nečiní zmínky. Stanoví-li trestní řád příslušnost různých soudů pro různé trestné činy podle jich velikosti (tíže), nelze proto ještě říci, že soud, jenž jest příslušným pro těžší činy, jest již právě proto také opravnou (odvolací nebo zrušovací) stolicí proti nálezům soudů příslušných pro lehčí činy, a rovněž tak, stanoví-li civilní soudní řád příslušnost různých soudů pro různé právní věci podle důležitosti věci, nelze proto ještě říci, že soud ustanovený pro věci důležitější jest již tím samým odvolací neb rekursní stolicí proti vyřízením soudů povolaných rozhodovati ve věcech méně důležitých, nýbrž jak trestní řád, tak civilní soudní řád a jur. norma musily teprv na jiných místech otázku opravných prostředků upravit, t. j. především je dopustiti a pak pořad stolic a lhůty k jich podání ustanoviti; ale právě takový poměr jest i mezi § 137, jenž stanoví jen příslušnost různých úřadů pro vyřízení žádostí za dovolenou podle velikosti žádané dovolené a § 141, jenž teprv otázku opravných prostředků upravuje, t. j. stížnost dopouští, pořad stolic a lhůtu k stížnosti stanoví. Doložiti sluší ještě, že ovšem jde o věc správní, a to sice stavovskou věc správní, ale když zákon povolal k rozhodnutí vrchní soud, žádá již řád jurisdikční hierarchie, by o stížnosti do jeho nálezu rozhodoval jen a jen nejvyšší soud; připouštěti proti vrchnímu soudu stížnost na ministerstvo, tedy na správní úřad, byla by nesrovnalost, s níž nejen se v řádu práva nikde nelze shledati, nýbrž jež by odporovala i základní zásadě ústavní listiny, že soudnictví jest ve všech stolicích odděleno od správy (§ 96 úst. list.), takže může mezi soudem a správní stolicí nastati sice kompetenční konflikt (týž § odst. 2), avšak nelze, by správní úřad byl opravnou stolicí proti soudu, to by musilo zvláště býti předepsáno a nestačil by na to obyčejný zákon, nýbrž by to musil býti zákon poznačený jako ústavní, kterým jediné lze se od předpisů ústavní listiny uchýliti (čl. I. odst. 2 úv. zák. k úst. list.), a který vyžaduje kvalifikované většiny (§ 33 úst. list.), a platnost takového správu a soudnictví konfundujícího předpisu, pocházel-li by z doby před ústavní listinou, by byla podle čl. I. a IX. úv. zák. k úst. list. vejítím ústavní listiny v účinnost pominula sama sebou (výroku ústavního soudu není v takovém případě třeba). Jinak by bylo, kdyby nešlo o rozhodnutí vrchního soudu,

nýbrž jeho presidia, které ovšem jest správním úřadem, takže tyto překážky by nenastaly. Věc tedy se má takto: 1. jde-li o dovolenou do šesti neděl v roce, rozhoduje o žádosti podle § 137 notářská komora, stížnost jde podle § 141 na vrchní soud, další stížnost však jest nepřipustna, protože stížnost na nejvyšší soud je podle § 141 vyloučena, je-li rozhodnutí vrchního soudu souhlasné, avšak to je v případě, kde přísluší stížnost jen jedné straně (zde notáři), vždy potud, pokud stížnosti nebylo vyhověno, neboť, potvrdil-li vrchní soud výrok komory, jest jeho rozhodnutí souhlasné zcela, a změnil-li jej a stížnosti jen z části vyhověl, jest souhlasné v části, ve které jí vyhověno nebylo a ve které by tedy jedině notář ještě stížnost míti mohl, kdežto, vyhověl-li vrchní soud stížnosti zcela, nemá notář další stížnosti právě proto, že jeho žádost zcela povolena a on není již dotčen. 2. Jde-li o dovolenou do tří měsíců v roce, rozhoduje o žádosti podle § 137 vrchní soud a stížnost jde podle ustanovení § 141 na nejvyšší soud; mluví sice § 141 jen o případě, kde v první stolici rozhodla komora a vrchní soud účinkoval teprv jako soud rekursní, kdežto tu jde o případ, kde komora nerozhodla, ježto není vůbec příslušná, nýbrž rozhodl vrchní soud jako první stolice; to však nevadí, neboť § 141, upravuje právo stížnosti, myslil jen na obyčejný případ, kde v první stolici povolána je k rozhodnutí komora, a zapomněl na výminečný případ, kde první stolicí je hned vrchní soud, avšak docela určitě nechtěl notáři opravný prostředek odepřít a jen při jedné stolici to ponechat, an jinak mu jej zásadně přiznává. 3. Jde-li o dovolenou přes tři měsíce v roce, rozhoduje o žádosti podle § 137 ministerstvo spravedlnosti a, poněvadž v řádu hierarchie správní není tu vyšší stolice, je pořad vyčerpán a věc ve správní cestě vyřízena (§ 5 zák. o spr. soudě) a má místo jen stížnost na nejvyšší správní soud podle právě citovaného předpisu zákona o správním soudě. Případ, o němž jde, jest případem čís. 2, neboť žádanou druhou dovolenou v roce 1929 překročuje se sice doba šesti neděl, v jejímž rozsahu příslušnou jest k povolení komora, avšak nepřekročuje se doba tří měsíců, v jejímž rozsahu příslušným jest k povolení vrchní soud a pořadem stížnosti nejvyšší soud. Jest tedy o stížnosti věcně rozhodnouti. Vrchní soud nevedl konkrétních důvodů pro částečné zamítnutí žádosti, nýbrž prostě povolil 30denní další dovolenou a žádost o zbývajících 20 dní ze žádaných 50 zamítl prostě s tím, že pro její povolení neshledává dostatečného důvodu. Avšak, je-li odůvodněna dovolená 30denní, nelze seznati, proč by nebyla odůvodněna dovolená 50denní, an důvodem jest poměrně vysoký věk žadatele, jenž ho lidsky opravňuje k nároku na delší zotavenou, takže jde jen o to, by nebyla překročena zákonná hranice. Překážkou by mohla býti jen úřední závada, jež však ani notářskou komorou v její předkládací zprávě ze dne 15. května 1929 hlášena ani jinak oznámena a zjištěna nebyla.

Čís. 9093.

Pozemková reforma.

Zákaz zcizení podle čl. I. čís. 4 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311